Dokumentation

STORA LÄSPRISET 2025 6–11 ÅR

av Ylva Ståhle & Ulla Lundström

STORA LÄSPRISET

SFUB Sällskapet för folkundervisningens befrämjande

LÄRAR-stiftelsen

Kort om Stora läspriset

Stora läspriset delas ut till pågående projekt som främjar ungas läsförmåga. Priset instiftades 2023 av Lärarstiftelsen och SFUB, Sällskapet för folkundervisningens befrämjande.

Stora läspriset delas ut för arbete som bidrar till att utveckla barns och ungas läsande i förskola, skola eller i samhället generellt. Priset delas ut till en grupp, varav minst en måste vara legitimerad lärare. Prispengarna ska användas för att vidareutveckla och sprida projektet. Stipendiaterna utses av en expertgrupp efter ett nomineringsförfarande. Prisutdelningen äger rum på Bokmässan i Göteborg.

Priset är indelat i olika ålderskategorier och prissumman är 150 000 kronor per grupp. År 2025 delades tre priser ut i kategorierna arbete med barn 0–5 år, 6–11 år och 16–25 år. Pristagarnas läsfrämjande verksamheter har följts av en dokumentatör under året.

Vinnare 2025 i kategorin 6–11 år var förstelärare Anne-Maj Böös och barn- och ungdomsbibliotekarien Anna Jolanta Nilsson på Pilängsskolan i Landskrona. De prisas för sitt arbete med läsfrämjande insatser på skolloven. Så här löd expertgruppens motivering:

”Med en bred och djup kunskap om fritidsläsningens betydelse för elevernas läsförmåga, bedriver pristagarna engagerande läsaktiviteter på skolloven i ett område där eleverna har olika språklig och kulturell bakgrund. Under högläsning får eleverna uppleva dramatiserade iscensättningar av böcker, samtala om innehållet och sedan själva läsa dem. De äldre eleverna har efterfrågat mer fritidsläsning och bokcirklar har startats. Eleverna får möta en bred repertoar av skönlitteratur, poesi och faktaböcker. Verksamheterna utgör en mycket viktig förstärkning av läsandet i skolan.”

Pristagare från Pilängsskolan: läraren Anne-Maj Böös och bibliotekarien Anna Jolanta Nilsson. Foto: Magnus Sundberg.

Dokumentation av Stora läspriset 2025 i kategorin 6–11 år har gjorts av **Ylva Ståhle** (till vänster) docent i pedagogik. Hennes forskningsintresse inriktas mot undervisningspraktiker och praxisnära forskning i skolmiljöer. Även **Ulla Lundström** (till höger) har dokumenterat. Hon är förskollärare och fd pedaogogisk ledare och universitetsadjunkt vid Lärarutbildningen i Stockholm.

Läsänglarna – för läsfrämjande insatser under skolloven

Bakgrund

Pilängskolan är en kommunal skola med årskurserna F-6 och fritidshem med cirka 250 elever. Skolan ligger i Karlslundsområdet i norra Landskrona. Det är en mångkulturell ort, 94 procent av skolans elever har ett annat modersmål än svenska. Flertalet vårdnadshavare har låg utbildningsbakgrund, få har eftergymnasial utbildning och svenska samtal förekommer i ringa utsträckning i hemmen. Skolan har därför särskilt satsat på att stärka elevernas kunskaper i svenska. Under loven är det många av eleverna som inte åker någonstans med sina familjer utan de är kvar i området.

Läsning och läsutveckling ses som prioriterade områden för hela Pilängskolans verksamhet och skolbiblioteket har en central roll. Rektor möjliggör samarbete mellan lärare och skolbibliotekarie för att nå långsiktiga resultat i elevernas läsutveckling. Rektor har bland annat skapat tid i schemat för regelbunden läsning och besök på skolbiblioteket under terminerna. Skolan satsar under läsåret på olika läsaktiviteter som till exempel bokcirklar och bokcafé som ibland sker i samarbete med volontärer i det omgivande samhället.

Lärarna på Pilängskola uppmärksammade att elever som inte har svenska som modersmål blev sämre vad gäller språk- och läskunskaper under sommarledigheten. Detta bekräftades även i kommunens mätningar av elevernas läsförmåga. Pilängskolan ville då ta ett rejält grepp för att få eleverna att läsa även under sommarlovet. Lärarna och skolans bibliotekarie menar att läsning är en färskvara och att det därför är viktigt att läsa regelbundet och att goda läsfärdigheter kräver övning, mycket övning. De betonar betydelsen av fritidsläsning för att utveckla läsförmågan och såg möjlighet att stärka elevernas läsförmåga och kunskaper i det svenska språket under loven. För att inte lämna elever och föräldrar ensamma med läsningen under sommaren fick de idén att starta ett projekt. En tanke med projektet var att det skulle vara ett inkluderande sommarlovsprojekt som bygger på träffar med läsande förebilder i barnens närhet.

De gick snabbt från ord till handling. Projektet krävde mycket förberedelser eftersom målet var att brett locka de som var hemma under sommaren. Med stöd av rektor drev initiativtagaren och läraren Anne-Maj Böös tillsammans med skolbibliotekarien Anna Jolanta Nilsson igenom projektet under våren 2022. Anne-Maj är förstelärare på skolan. Hon har lång erfarenhet av läraryrket och arbetat många år på Pilängsskolan där hon också är skolans språk-, läs- och skrivutvecklare. Genom sin långa erfarenhet har hon lärt sig se vad som fungerar för att fånga elevernas motivation för att läsa.

En viktig förutsättning för projektet var skolbibliotekarien Anna Jolanta som har en heltidstjänst förlagd till skolbiblioteket vid Pilängsskolan. Hon har lång erfarenhet av arbete i skolbibliotek och har stort intresse och djup kunskap om läsningens betydelse och barnlitteratur. Anna Jolanta kom till Sverige från Litauen 1998 och menar att hon därför har förståelse för vad det innebär att tala ett annat språk än sitt modersmål i ett nytt land.

Läsänglarna

Anne-Maj och Anna Jolanta inspirerades av det arbete med ”miljöänglar” som kommunen bedriver i samarbete med boende, skola och fastighetsägare. Det vill säga att alla ska vara engagerade i att bevara en god miljö, fri från skräp, i kommunen. De såg att detsamma gäller betydelsen av att se till att alla är engagerade i att vilja läsa och lära förutom det de möter i skolarbetet. Så de beslutade att starta projektet med benämningen ”läsänglar”

Projektet riktar sig främst till elever som är hemma under loven och som vanligtvis varken läser eller talar svenska i sina hemmiljöer. Många har inte möjlighet att få hjälp av vårdnadshavarna att utveckla det svenska språket, vilket gör att det är extra viktigt att stärka elevernas läs- och språkkunskaper i skolan och även under skolans ledigheter. Målet med projektet är att hålla läsningen levande under loven och ge barnen en meningsfull fritidssysselsättning som också kan skapa gemenskap. Fastighetsägare i närområdet bidrog även till detta projekt då de har stort intresse av Pilängskolan. En bra skola lockar människor att bo i området och meningsfulla aktiviteter under loven gör att barnen inte bara driver runt.

När projektet startade erbjöds högläsning på skolbiblioteket för att inspirera eleverna till läsning under sommarlovet, två veckor i början och två veckor i slutet av sommarlovet. Inledningsvis var projektet riktat mot elever i årskurserna 3 och 4. Efter önskemål från vårdnadshavarna startades Läsänglar även för de yngre eleverna i årskurs 2. Dessa kallas ”Miniläsänglar”.

Efter mycket positivt genomförande av det första året beslutade sig initiativtagarna att utöka verksamheten till alla lov och alla elever samt i förekommande fall deras anhöriga. Läsänglarna är därmed aktiva under fyra veckor på sommarlovet och tre dagar under alla de andra loven (höst-, jul-, sport- och påsklov). Nästan alla elever deltar.

Läsning i Pilängskolan

Skolan arbetar utifrån undervisningsmetoden phonics för att lära eleverna att läsa och skriva. Modellen är en strukturerad ljudningsmetod som systematiskt lär ut sambandet mellan språkljud (fonem) och bokstäver (grafem). Fokus ligger på avkodning, språkförståelse, läsförståelse och ordförråd. Phonicsmodellen har fungerat framgångsrikt och lett till att cirka tre fjärdedelar av eleverna knäcker läskoden redan i förskoleklass. Då läsutvecklingen ses som central följer och screenar lärarna elevers läsutveckling från förskolan till årskurs 6 samt utvärderar undervisningen löpande.

Skolans tanke är att arbetet med elevernas läsfärdigheter och undervisningsmetoden phonics leds av lärarna under skoltid. För Läsänglarnas verksamhet är det mer fokus på läsförståelse och särskilt läsupplevelsen för att bland annat stimulera fantasin och ge eleverna möjlighet att ta del av olika livsvärldar. Skolbibliotekarien Anna Jolanta uttrycker det som ”att läsa och därmed få vingar att ta sig vart man vill med hjälp av böckerna”. Den gemensamma lässtunden, att läsa och samtala tillsammans skapar en gemenskap, ”läsandet gemenskap och kraften i den”. Samtalen om det lästa utökar språket och ordförståelsen. Både Anne-Maj och Anna Jolanta har stort fokus och engagemang för att ge alla elever den allra bästa tänkbara lässtarten i livet och med extra stort fokus på elever med svenska som andra språk.

Inkludera vårdnadshavare

För att skapa goda förutsättningar för eleverna att delta i sommarlovsverksamheten var det viktigt för initiativtagarna att informera och inkludera vårdnadshavarna i tanken med Läsänglarna. Inför skolavslutningen kallar personalen elever och föräldrar till lässamtal och bjuder in dem att delta i Läsänglarna. Anne-Maj tar också i sina individuella samtal med elever och föräldrar upp denna möjlighet att stärka sin läsförmåga med att läsa även på fritiden. Hon tar sedan upp anmälan om deltagandet. Eftersom Anne-Maj och Anna Jolanta sett att de flesta eleverna rör sig inom en begränsad del i området valde de platser för vissa av träffarna utomhus i barnens boendeområde.

På så sätt kunde många barn närvara och även föräldrar delta. Läsänglarna blir något positivt i närmiljön och föräldrarna är trygga att släppa iväg barnen.

Läsambassadörer

Till Läsänglarna har man som läsande förebilder också knutit medverkande läsambassadörer. En läsambassadör som har varit med från början är en elev som tidigare gått i skolan och nu tagit studenten.

Två till fem läsambassadörer samt några sommarpraktikanter från kommunen engageras till varje lov. Läsambassadörerna ska helst vara utåtriktade och duktiga elever med läsintresse och ha någon form av relation till skolan. Läsambassadörerna får ersättning av skolan för sin medverkan.

Läsänglarnas träffar

Varje lovdag är indelad i tre läsaktiviteter på en timme vardera. Eleverna är uppdelade i grupper, yngre och äldre elever. Varje grupp deltar i en läsaktivitet per dag. Skolbibliotekarien och läsambassadöreren är huvudledare för aktiviteten. Klockan 10 är eleverna i skolbiblioteket. Klockan 12 är de, i ur och skur, på en innergård i området. Vid detta tillfälle är även elevernas anhöriga välkomna och de kommer ofta med. Klockan 14 är de tillbaka i skolbiblioteket igen.

Till varje tillfälle har Anna Jolanta valt ut cirka 70 böcker (bilderböcker, kapitelböcker, faktaböcker och dikter), som hon har gömt under filtar och kuddar och bäddat upp med. När eleverna och anhöriga har slagit sig ner sker följande:

1. Anna Jolanta, ibland en läsambassadör, genomför en dramatiserad högläsning (röst, gester och rörelser) av den bok som valts ut av Jolanta och läsambassadörerna (se nedan). Sedan för man ett kort samtal om det lästa. Även andra personer, frivilliga volontärer till exempel poliser, har bjudits in att genomföra denna högläsning.
2. De gömda böckerna avtäcks och deltagarna väljer varsin bok de vill läsa.
3. Därefter följer en stund med tyst egen läsning. Eleverna är vana vid detta från skolan där det sker varje dag. Om de vill fortsätta läsa boken kan de låna hem den.
4. Praktiska övningar avslutar träffen, som att välja ett favoritord från sina respektive böcker de läst och skriva dem på kartongbitar (en bit per ord). Ord de valt talar man sedan om tillsammans.
5. Orden samlas så i en ordbank. Första sommaren samlades cirka 2 600 ord in. En utställning gjordes med dessa ord på en kulle i området. Ett ordberg hade skapats. Idag har man samlat ihop 15 565 ord i ordbanken som finns att ta del av i skolbiblioteket.

Ordbanken manifesterad.

Jolanta avtäcker dagens böcker.

Besök på stadsbiblioteket, utflykter och lässtunder i naturen kan också ingå. Vidare har författare bjudits in. Eleverna har därmed lärt sig att tala både om och med författare.

Den här planeringen och strukturen av träffarna har visat sig fungera mycket bra. Man har valt att hålla fast vid den och samma upplägg genomförs varje dag. Barnen och vårdnadshavarna känner till arbetsordningen och kan koncentrera sig på läsning och aktiviteter. Varje tillfälle startar alltid exakt på utsatt tid.

Varje dag klockan 9.00 börjar Anna Jolanta med ett planeringsmöte tillsammans med läsambassadörerna. De går igenom föregående dag och kommenterar genomförandet, därefter förbereds och fördelas dagens sysslor. Kartongbitar ska klippas och pennor och annan rekvisita ska tas fram till ordbanken. Allt packas sedan ner i väskor som tas med till varje läspunkt. Någon ska ansvara för närvarolistan och fotografera till Instagram, vårdnadshavarna har lämnat sitt medgivande för elever som får fotograferas. Dagen avslutas med att läsambassadörerna och Anna Jolanta samlas och diskuterar vad som ska läsas och av vem följande dag. Läsambassadörerna uppmanas att förbereda sig genom att läsa boken hemma och ta fram rekvisita, det är viktigt att de är förberedda.

Lässug och strategier för att väcka läslust

Högläsningen och att väcka nyfikenhet är centralt i Läsänglarnas verksamhet. Böckerna och läsning ska stå i fokus och locka eleverna att delta, och därför serveras inte fika. Som Anna Jolanta uttrycker det är det lässuget, inte sötsuget, som ska vara drivkraften. Eleverna uppmanas också att inte ha leksaker eller annat med sig som kan störa när de lyssnar. Högläsningen skapar gemenskap genom att eleverna samlas kring en bok, delar tankar och knyter innehållet till egna erfarenheter och omvärlden. Alla kan delta oavsett hur långt de har kommit i sin läsutveckling. Läsningen ses som en social aktivitet och inte enbart som en individuell förmåga. Tillsammans månar Anne-Maj och Anna Jolanta om att väcka och stärka elevernas läslust. De framhåller värdet av att ha tillgång till ett rikt och spännande bokutbud, möjlighet till samtal om läsupplevelser samt läsande förebilder för att öka motivationen att läsa.

Anna Jolanta väljer högläsningsböcker utifrån elevernas ålder och att innehållet ska vara relevant för dem. Hon erbjuder ett rikt urval av nya och lockande bilderböcker, kapitelböcker, faktaböcker och dikter med olika svårighetsnivåer. För att stimulera elevernas intresse för läsning är hon noga med att erbjuda varierad litteratur som eleverna fritt kan välja bland för sin egen läsning. Det är viktigt att eleverna, genom litteraturen, får tillgång till svensk kultur och svenska värderingar och kan bredda sina referensramar. Anna Jolanta menar att genom att läsa böcker som skildrar olika individers familjeförhållanden får eleverna insyn i samhällsfrågor på ett bättre sätt än om en lärare skulle undervisa om dem. Hon betonar även att läsningen bidrar till ett välutvecklat ordförråd, vilket kan bidra till att sätta ord på tankar och känslor men kan också vara till hjälp för att lösa konflikter.

De böcker som högläses blir ofta efterfrågade i skolbiblioteket. För att inspirera eleverna till fortsatt egen läsning kan Anna Jolanta läsa den första delen i en bokserie och sedan uppmärksamma dem på att fler delar finns att låna. Ibland händer något speciellt som till exempel besök av poliser eller fotbollsspelare som kommer och läser för eleverna. Gästerna fungerar som läsande förebilder och förmedlar varför det är viktigt att kunna läsa. Pedagogerna har också sett att eleverna blivit motiverade att läsa för vårdnadshavare och småsyskon hemma.

Läsänglarna arbetar även tematiskt för att eleverna ska få bekanta sig med olika ämnesområden och utveckla sitt ordförråd. Under temat naturen medverkade personer från Naturskyddsföreningen Landskrona i en utflykt där eleverna fick vara sakletare, spanare och upptäckare samt samla småkryp. Erfarenheterna följdes upp genom naturinspirerad litteratur, exempelvis ”Steg i mörker” ur ”SPLEJ kids” av Torsten Bengtsson, som tar upp frågor om natur, miljö och rättvisa.

Läsningen förläggs också till olika miljöer. Eleverna har läst i ett stall för hästarna och för djur i Karlslunds djurpark samt besökt en golfbana för att läsa i den omgivande miljön. De har dessutom besökt stadsbiblioteket för att låna böcker. Det är viktigt att eleverna får lära känna både skolbiblioteket och stadsbiblioteket, eftersom många av dem sällan har tillgång till svensk barn- och ungdomslitteratur i hemmet. Biblioteken får därför en särskilt betydelsefull roll för deras fortsatta läsning.

Vårdnadshavare, engagera och förankra

Projektledarna menar att det är viktigt att vårdnadshavarna är informerade om projektets betydelse för deras barns läsutveckling och att de uppmuntrar sina barn att delta.

Information om Läsänglarna sker genom att lärarna kallar elever och deras vårdnadshavare till så kallade lässamtal, där de betonar vikten av att hålla läsningen levande under loven. De visar statistik från Lexplore-tester som jämför elevers läsförmåga och visar hur den enskilda eleven befinner sig i sin läsning i relation till andra elever i samma årskurs i Sverige. Det är ett konkret sätt att visa var eleven befinner sig i sin läsning. De informerar vårdnadshavare och elever, med stöd i forskningen, om vikten av att upprätthålla läsningen under loven i syfte att motivera elever att delta i Läsänglarnas aktiviteter. Vårdnadshavarna får skriva under en anmälningsblankett för att säkerställa uppslutningen till projektet. Samtidigt får de också ta ställning till om bilder på barnet får publiceras på Instagram eller i annan publikation. Inför varje lov får de som anmält sig ett individuellt brev där de informeras om var och när de skall infinna sig. Även vårdnadshavare, syskon och andra anhöriga är välkomna till Läsänglarnas aktiviteter. Dessa behöver inte föranmäla sig.

Möjliggörande av läsfrämjande åtgärder

Rektor Stina Hyltmar har en central roll i projektet. Hon tillträdde som rektor efter att Anne-Maj och Anna Jolanta hade startat Läsänglarna och har sedan dess fungerat som en ekonomisk och administrativ möjliggörare. Hon ansvarar bland annat för anställningsavtal, schemaläggning, bokningar och andra praktiska frågor. Rektorn hanterar även externa kontakter och fungerar som skolans röst utåt. Detta bidrar till projektets legitimitet och är betydelsefullt för att skapa de ekonomiska förutsättningar som behövs för att täcka kostnaderna. Finansieringen sker bland annat genom riktade statsbidrag och genom samarbete med externa aktörer som bidrar med volontärer och finanser till läsambassadörer, författarbesök, T-shirts, böcker och utflykter.

Läsänglarna är inte enbart utformade som en kompenserande insats för elever som inte når kunskapsmålen, utan har ambitionen att vara en verksamhet för alla elever. Rektor betonar: ”Vi vill att Läsänglarna ska vara till för alla. Varje lässtund ska ge eleverna roliga och positiva erfarenheter samt bidra till att eleverna får ett rikare liv genom att bland annat kunna se sin omgivning på ett nytt sätt.”

Verksamheten kompletterar skolans ordinarie läsundervisning. Rektorn beskriver den ordinarie läsundervisningen som ”måsteläsning”, där eleverna arbetar med avkodning och lässtrategier för att utveckla läsförståelsen. Läsänglarna kompletterar detta genom det som skolan benämner som ”lyckoläsning”, med fokus på läslust, positiva läsupplevelser och nya erfarenheter. Rektorn uttrycker målsättningen så här: ”Vi vill att alla ska komma hit för det är härligt att läsa och de ska lämna perioden med nya erfarenheter och insikter utifrån läsningen och lust att läsa mer.”

Läsänglarnas verksamhet har bidragit till elevernas läsutveckling, bland annat genom ökat läsflyt och ordförråd, samtidigt som det har stärkt elevernas läslust. Rektorn framhåller att verksamheten är särskilt betydelsefull eftersom skolan ligger i ett sociokulturellt utsatt område. De betonar vikten av att ha höga förväntningar på eleverna och att skolan tydligt fokuserar på kunskap, eftersom kunskaper ger eleverna möjlighet att senare kunna välja sin egen väg i livet.

Ansvarsfördelningen mellan projektets tre ledande funktioner är tydlig. Anne-Maj

ansvarar för anmälningar, analyser av elevernas läskunskaper och information till kollegorna. Anne-Maj och Anna Jolanta ansvarar gemensamt för den övergripande planeringen. Anna Jolanta ansvarar därutöver för planering och genomförande av Läsänglarnas aktiviteter, inköp av litteratur och arbetsledning av läsambassadörer. Rektor Stina har det övergripande ansvaret för projektet och ansvarar särskilt för ekonomi, administration och externa kontakter.

Trion bakom Läsänglarna: Anna Jolanta Nilsson, Anne-Maj Böös och rektor Stina Hyltmar.

Besök vid högläsning på skolbiblioteket

I början av september hade vi möjlighet att besöka Pilängskolan och vara med vid ett tillfälle på skolbiblioteket med elever från årkurs 3.

Efter en kort promenad tillsammans med eleverna till skolbiblioteket blev vi mottagna, insläppta och välkomnade av Anna Jolanta. Det märks tydligt att eleverna känner till ordningen, regler och vad som kommer att hända. Samling på röda runda mattan, vidare till högläsningsplatsen där man får välja en sittplats bland soffor, fåtöljer och stolar. Det gick lugnt och snabbt att komma i gång. Till högläsningen har Anna Jolanta med sig rekvisita för att kunna göra läsningen mysig och inspirerande. Hon läser med inlevelse som lockar till intresse och uppmärksamhet och inbjuder eleverna till samtal. Eleverna lyssnar och medverkar. Läsningen är här en social aktivitet. Det är sjutton elever och var och en ska nämna ett djur som börjar på samma bokstav som sitt namn. Det tar lite tid att tänka och gå varvet runt, alla är med och väntar på sin tur. Sen är det dags för egen läsning. Jolanda uppmanar alla att hitta en mysig läsplats så att de lugnt kan läsa. Eleverna går runt och letar efter intressanta böcker och en bra läsplats. Efter en stund är det knäpptyst, alla har hittat en bok och en plats. Läsning ger alltid lugnet, påpekar Anna Jolanta. Efter cirka femton minuter är det dags att avsluta den individuella läsningen och låna hem böcker för den som vill. Många lånar flera böcker. Biblioteket består av små och några större uppbyggda miljöer från barnbokslitteraturen och olika teman. Små läshörnor och stolar är placerade lite här och där. I en hörna finns Ordbanken, där Läsänglarna under åren har samlat 15 565 ord, svåra, bra eller magiska ord, som de plockat från böcker de läst. Det utstrålar läslust. Anne-Maj och Anna Jolanta har skapat miljöer och byggt en läsande kultur i både skola och hem. Läsänglarna har också haft besök under 2026 av författarna Emma Karinsdotter och Tobias Gard. Inför besöket ser de över hur författaren finns representerad på skolbiblioteket. Det som saknas köps in. Det har också hänt att skolan köpt in böcker av den gästande författaren till alla elever som deltagit i projektet, som ett minne av tiden med Läsänglarna. Då har författaren signerat böckerna som eleverna har fått som gåva. Ett annat minne är att deltagarna har fått en T-shirt med Läsänglarnas logotyp.

Val av mysig läsplats för egen läsning.

Jolanta engagerar alla elever under högläsningen.

Erfarenheter och deltagande

Läsänglarna har successivt blivit en uppskattad och etablerad del av elevernas lov. Efter det första året spreds positiva erfarenheter mellan eleverna, vilket har bidragit till att allt fler vill delta. För vissa elever har aktiviteterna blivit en självklar del av loven och deltagandet har ökat från lov till lov. En elev sammanfattar ”det är roligt tycker jag och man får ord som man använder när man pratar med någon.” Ett tydligt tecken på att elevernas engagemang var nu i somras när killarna som skulle på fotbollsträning kom till träffarna iklädda fotbollskläder för att sen skynda vidare till fotbollsträningen. Rektorn summerar: ”Läsänglarna har bidragit till mycket; suddat ut antiläs- och antipluggkulturen, bidragit till ökat kunskapsfokus och gjorde så att resultaten förbättrades även i andra ämnen. Den positiva uppmärksamhet som arbetet med Läsänglarna har fått har bidragit till att eleverna är stolta över sin skola”.

Rektorn menar att det är viktigt med vårdnadshavarnas engagemang och påtryckningar för att verkligen nå eleverna och få dem att komma. Samtidigt är det en utmaning att nå alla elever, eftersom Läsänglarna konkurrerar med andra frivilliga aktiviteter under loven. Läsänglarna uppges även ha haft positiva effekter på skolans kultur och elevernas inställning till lärande. Den positiva uppmärksamheten kring arbetet har dessutom bidragit till att eleverna känner stolthet över sin skola. Den långsiktiga ambitionen är att alla elever som är hemma under loven ska erbjudas möjlighet att delta.

Spridning och förankring

Information om Läsänglarnas aktiviteter sprids både inom skolan och i det omgivande samhället. Inför loven informerar Anne-Maj skolans personal om verksamheten, samlar in anmälningar och sammanställer deltagarantal och gruppindelning tillsammans med Anna Jolanta.

Projektledarna arbetar också aktivt med att sprida erfarenheterna utanför den egna skolan. Två andra skolor i Landskrona har påbörjat liknande verksamheter. Läsänglarna synliggörs även genom Instagram, där bilder och filmer från aktiviteterna publiceras. Information sprids dessutom genom spontana möten med elever och vårdnadshavare, föredrag och studiebesök.

Rektorn bidrar till spridningen genom rektorsgruppen, kontakter med fastighetsägaren i området, sociala medier, stadens kommunikationsavdelning och pressmeddelanden. Sammantaget visar detta att Läsänglarna inte bara är en verksamhet för de deltagande eleverna, utan har också fått en bredare spridning och inspirerat andra skolor.

Anne-Maj och Anna Jolanta håller också föredrag och tar emot studiebesök. Under läsåret 2025–2026 genomfördes följande aktiviteter

- Läsengagemang och lyckoläsning i praktiken. 2026-03-05. Föreläsning av Anne-Maj Böös, Anna Jolanta Nilsson och Stina Hyltmark. Pedagogträff i Helsingborg. Majemaförlaget AB.
- Läsänglarna och läsengagemang. 2026-05-16. Anne-Maj Böös föreläste och hade seminarier för lärarstudenter i Stadshuset.
- Nyckeln till att bli en framgångsrik lärare. 2025-12-10. Föreläsning av Anne-Maj och Anna Jolanta. Inbjudna: Brogårdsskolan i Bjuv.
- Studiebesök från Helsingborg och Ängelholms drivkraft (en ideell förening som erbjuder läxhjälp, sommarläsning och mentorskap för barn och unga). 2026-02-17.

Sammanfattning Läsänglarna

Läsänglarna startades för att motverka det så kallade sommarlovstappet i elevers läsning och språkutveckling. Projektets mål har varit att erbjuda läsfrämjande aktiviteter under skollov och ge eleverna möjlighet att läsa mer, dela läsupplevelser och upptäcka böckernas värld i en social och inspirerande miljö.

Verksamheten bygger på att ge eleverna tid och stöd att läsa, samtala om litteratur och möta läsande förebilder. Projektet har blivit ett värdefullt komplement till skolans ordinarie undervisning och har bidragit till att stärka elevernas läsförmåga, ordförråd och läsglädje. Eleverna beskriver själva att de inte tappar läsandet under sommaren och att de uppskattar möjligheten att läsa böcker tillsammans med andra. Lärarna kan se att eleverna fått bättre självförtroende i läsningen.

En viktig framgångsfaktor har varit samarbetet mellan läraren Anne-Maj, skolbibliotekarien Anna Jolanta och skolans rektor Stina. Projektet har kunnat genomföras tack vare deras gemensamma kompetens, långsiktiga arbete och ett starkt ledningsstöd. Särskilt betydelsefullt har varit tillgången till ett välfungerande skolbibliotek och en engagerad skolbibliotekarie som ansvarat för planering, genomförande och handledning av läsambassadörer.

Projektet har successivt vuxit från att omfatta några få klasser till att bli tillgängligt för alla intresserade elever i årskurserna 2 till 5. En annan framgångsfaktor är vårdnadshavarnas engagemang och förtroende för verksamheten. Enligt skolledningen har Läsänglarna bidragit till att stärka skolans anseende, öka intresset för Pilängskolan och få fler elever att stanna kvar på skolan under de högre årskurserna.

Aktiviteterna har lockat många deltagare under loven. De korta träffarna, den uppskattade högläsningen och det välkända upplägget har gjort att eleverna gärna återkommer. Projektets betydelse har också uppmärksammats nationellt genom att skolbibliotekarien Anna Jolanta tilldelades Svenska Akademiens skolbiblioteksпris 2026 för sitt engagemang i Läsänglarna och sitt arbete med att öppna dörrar till läsning och bibliotek för många familjer i Landskrona.

Prispengar har använts till utvecklingsmöjligheter för Anne-Maj och Anna Jolanta, inköp av böcker och en utflykt.

Sommaren 2026 anordnades en utflykt med Läsänglarna till Ven med båtresa och möjlighet till övernattning för de 29 eleverna och föräldrarna som hade anmält sig. På programmen var som vanligt högläsning, boksamtal, egen läsning samt nya upplevelser och samtal om naturen. Krabbfiske hann man också med. En mycket uppskattad resa, då många av barnen och de vuxna inte tidigare besökt skärgården och vadat i havet.

Exempel på böcker som höglästes under loven

Miniläsänglar

- Sov gott, lilla Groda av Kitty Crowther.
- Goda vänner av Paul Francois och Gerda Muller.
- Mamma MU åker bobb av Jujja Weslander och Sven Nordqvist.
- Spökdiscot av Katarina Genar. Ditt och datt med Prick och Fläck av Lotta Gefferblad.

Gemensam lässtund under den uppskattade resan till vackra Ven.

Läsänglar

- Ovetenskapliga studier av Emma Karinsdotter.
- En ful jul av Emma Karinsdotter.
- Den sanna tomten: Lady Gurgelum och jag Emma Karinsdotter.
- Vargen som lärde sig läsa av Pascal Biet.
- Den fula ankungen av H C Andersen.
- Måste kicka boll av Anders Bientare.
- Mysteriet med följaren (SPLEJ del 20) av Torsten Bengtsson.
- Steg i mörker ut (SPLEJ kids del 2) av Torsten Bengtsson.
- Vips i trädet av Oskar Jonsson.

Dokumentation

Dokumentationen vilar på mailväxling och zoom intervjuer mellan projektledarna, rektor och dokumentatören, fotografier från instagram och ett besök på Pilängskolan Läsänglarna visar upp sin verksamhet, samt följande texter:

- Böös, A-M. & Nilsson A. J. (2025). Läsänglarna – ett projekt för att minska sommarlovstappet. I Röster ur verkligheten – skolbibliotek i teori och praktik. Ivarsson, M. m.fl. (red). Vilja Förlag.
- Ivarsson, M. mfl. (2025). Röster från verkligheten – skolbibliotek i teori och praktik. Vilja Förlag.
- Landskrona lokala nyheter, SvT 2025 08 09. Projektet ska få fler att läsa under sommaren. Reporter Hanna Walfridsson.
- Martinsson, I. i HD Landskrona. (2023 06 03). Efter lärarens oro: Startade sommarläsning för barn.
- Utbildningsförvaltningen i Landskrona (landskronastad.sherepoint.com) uppmärksammar i flera inlägg att Läsänglarna fått Stora Läspriset 2025 som delas ut av SFUB och Lärarstiftelsen.
- Önnerfält, K. (2025). Klaras läsprepp! Att främja läsning bland barn och unga. Sid. 166–168. BTJ Förlag.